

S Z A K M A I P R O G R A M

III. SZOCIÁLIS

ágazat

54 762 02

SZOCIÁLIS ASSZISZTENS

SZAKKÉPESÍTÉS

érvényes: 2018. szeptemberétől

I. A szakképzés jogi háttere

A szakképzési kerettanterv

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény,

valamint

- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet,
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Korm. rendelet és
- az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendelet

alapján készült.

II. A szakképesítés alapadatai

A szakképesítés azonosító száma: 54 762 02

Szakképesítés megnevezése: Szociális asszisztens

A szakmacsoport száma és megnevezése: 2. Szociális szolgáltatások

Ágazati besorolás száma és megnevezése: III. Szociális

Iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok száma: 2 év

Elméleti képzési idő aránya: 60%

Gyakorlati képzési idő aránya: 40%

Az iskolai rendszerű képzésben az összefüggő szakmai gyakorlat időtartama:

- 5 évfolyamos képzés esetén: a 10. évfolyamot követően 140 óra, a 11. évfolyamot követően 140 óra;
- 2 évfolyamos képzés esetén: az első szakképzési évfolyamot követően 160 óra.

III. A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: érettségi végzettség

Bemeneti kompetenciák: —

Szakmai előképzettség: —

Előírt gyakorlat: —

Egészségügyi alkalmassági követelmények: nincsenek

Pályaalkalmassági követelmények: nem szükségesek

IV. A szakképesítés óraterve esti rendszerű felnőttoktatásra

Iskolánkban 2 éves érettségire épülő szakgimnáziumi képzés keretében esti rendszerű felnőttoktatásban folyik az érintett szakképesítés oktatása.

Az összes tanórak száma eléri a köznevelésről szóló törvény 60.§ (8) szerint az esti oktatás munkarendjére meghatározott óraszámot, mely a nappali tagozatra előírt óraszámok legalább 50% - a.

Évfolyam	Heti óraszám	Oktatási hetek	Éves óraszám
1. évfolyam	17,5 óra	36	630óra
Ögy.			96 óra
2. évfolyam	17,5 óra	31	543 óra/
Összesen:			1269 óra/

**Esti rendszerű két éves érettségire épülő felnőttoktatás keretében
az 54 762 02 Szociális asszisztens szakképesítés
szakmai követelménymoduljaihoz rendelt tantárgyak óraszámja**

		1/13.			2/14.		Összes óraszám
Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak	szakmai elmélet	szakmai gyakorlat	ögy	e	gy	
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	0	0		8	0	8
11498-12 Foglalkoztatás I	Foglalkoztatás I.	0	0		32e	0	32e
10525-16 A szociális ellátás általános tevékenységei	Szakmai készségfejlesztés és kommunikációs gyakorlat	0	98		0	0	98
	Társadalomismereti, szociálpolitikai, jogi és etikai ismeretek	112	0		0	0	112
	Társadalomismereti és szociálpolitikai gyakorlat	0	63		0	0	63
	Pszichológiai és pedagógiai ismeretek	70	0		0	0	70
	Pszichológiai gyakorlat	0	28		0	0	28
	Egészségügyi alapismeretek	49	0		0	0	49
	10559-16 Elsősegélynyújtási feladatok	Népegészségügyi ismeretek	21	0		0	0
	Elsősegélynyújtási feladatok	0	21e		0	0	36n/21e
11733-16 A szükséglet felmérés és a probléma megoldás részfeladatai	A szociális problémák megjelenésének összefüggései	42	0			0	48
	A szociális munka elmélete	42	0			0	42
10558-16 Önálló szociális segítő feladatok	A szociális munka gyakorlata	0	42		0		42
	Esetmegbeszélés és szupervízió gyakorlata	0	18		0		18
	Mentálhigiéné	24	0				24

10562-16 Szabadidő- szervezési és rekreációs feladatok	A szabadidő-szervezés és rekreáció elméleti ismeretei	0	0		84	0	/84
	A szabadidő-szervezés és rekreáció gyakorlata	0	0		0	186	186
10563-16 A szociális munka adminisztrác iója	A szociális adminisztráció	0	0		154	0	154
	Számítástechnikai ismeretek	0	0		77	0	77
	Összes elmélet/ gyakorlat	360	270	96 ögy*	357	186	1173
	Összes óraszám	630		96	543		1173 + 96 ögy

Jelmagyarázat: ögy- összefüggő szakmai gyakorlat

A szakmai és vizsgakövetelményben a szakképesítésre meghatározott elmélet/gyakorlat aránya a teljes képzési idő során teljesül.

A gyakorlati képzés óraszámát a Szakképzési törvény 33.§ (5) bekezdése szerint került meghatározásra.

A

11499-12 azonosító számú

**Foglalkoztatás II.
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

1. Foglalkoztatás II. tantárgy

15 óra/15 óra*

7 óra**

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés
**esti rendszerű felnőttoktatásban szervezett képzésben

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

1.1. A tantárgy tanításának célja

A tanuló általános felkészítése az álláskeresés módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására.

1.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

1.3. Témakörök

1.3.1. *Munkajogi alapismeretek*

2

*óra***

Munkavállaló jogai (megfelelő körülmények közötti foglalkoztatás, bérfizetés, költségtérítés, munkaszerződés-módosítás, szabadság), kötelezettségei (megjelenés, rendelkezésre állás, munkavégzés, magatartási szabályok, együttműködés, tájékoztatás), munkavállaló felelőssége (vétkesen okozott kárért való felelősség, megőrzési felelősség, munkavállalói biztosíték).

Munkajogi alapok: felek a munkajogviszonyban, munkaviszony létesítése, munkakör, munkaszerződés módosítása, megszűnése, megszüntetése, felmondás, végkielégítés, munkaidő, pihenőidők, szabadság.

Foglalkoztatási formák: munkaviszony, megbízási jogviszony, vállalkozási jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony.

Atipikus munkavégzési formák a munka törvénykönyve szerint: távmunka, bedolgozói munkaviszony, munkaerő-kölcsönzés, egyszerűsített foglalkoztatás (mezőgazdasági, turisztikai idénymunka és alkalmi munka).

Speciális jogviszonyok: önfoglalkoztatás, őstermelői jogviszony, háztartási munka, iskolaszövetkezet keretében végzett diákmunka, önkéntes munka.

1.3.2. *Munkaviszony létesítése*

2 óra**

Munkaviszony létrejötte, fajtái: munkaszerződés, teljes- és részmunkaidő, határozott és határozatlan munkaviszony, minimálbér és garantált bérminimum, képviselői szabályai, elállás szabályai, próbaidő.

Munkavállaláshoz szükséges iratok, munkaviszony megszűnésekor a munkáltató által kiadandó dokumentumok.

Munkaviszony adózási, biztosítási, egészség- és nyugdíjbiztosítási összefüggései: munkaadó járulékfizetési kötelezettségei, munkavállaló adó- és járulékfizetési kötelezettségei, biztosítottként egészségbiztosítási ellátások fajtái (pénzbeli és természetbeli), nyugdíj és munkaviszony.

1.3.3. *Álláskeresés*

2 óra**

Karrierlehetőségek feltérképezése: önismeret, reális célkitűzések, helyi munkaerőpiac ismerete, mobilitás szerepe, képzések szerepe, foglalkoztatási támogatások ismerete.

Motivációs levél és önéletrajz készítése: fontossága, formai és tartalmi kritériumai, szakmai önéletrajz fajtái: hagyományos, Europass, amerikai típusú, önéletrajzban szereplő email cím és fénykép megválasztása, motivációs levél felépítése.

Álláskeresési módszerek: újsághirdetés, internetes álláskereső oldalak, személyes kapcsolatok, kapcsolati hálózat fontossága, EURES (Európai Foglalkoztatási Szolgálat az Európai Unióban történő álláskeresésben), munkaügyi szervezet segítségével történő álláskeresés, cégek adatbázisába történő jelentkezés, közösségi portálok szerepe.

Munkaerőpiaci technikák alkalmazása: Foglalkozási Információs Tanácsadó (FIT), Foglalkoztatási Információs Pontok (FIP), Nemzeti Pályaorientációs Portál (NPP).

Állásinterjú: felkészülés, megjelenés, szereplés az állásinterjún, testbeszéd szerepe.

1.3.4. Munkanélküliség

1 óra**

A munkanélküli (álláskereső) jogai, kötelezettségei és lehetőségei: álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel; a munkaügyi szervezettel történő együttműködési kötelezettség főbb kritériumai; együttműködési kötelezettség megszegésének szankciói; nyilvántartás szünetelése, nyilvántartásból való törlés; munkaügyi szervezet által nyújtott szolgáltatások, kiemelten a munkaközvetítés.

Álláskeresési ellátások („passzív eszközök”): álláskeresési járadék és nyugdíj előtti álláskeresési segély. Utazási költségterítés.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

Közfoglalkoztatás: közfoglalkoztatás célja, közfoglalkoztatás célcsoportja, közfoglalkoztatás főbb szabályai

Munkaügyi szervezet: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) szervezetrendszerének felépítése (a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter, a kormányhivatal, a járási hivatal feladatai).

Az álláskeresők részére nyújtott támogatások („aktív eszközök”): önfoglalkoztatás támogatása, foglalkoztatást elősegítő támogatások (képzések, beralapú támogatások, mobilitási támogatások).

Vállalkozások létrehozása és működtetése: társas vállalkozási formák, egyéni vállalkozás, mezőgazdasági őstermelő, nyilvántartásba vétel, működés, vállalkozás megszűnésének, megszüntetésének szabályai.

A munkaerőpiac sajátosságai, NFSZ szolgáltatásai: pályaválasztási tanácsadás, munka- és pályatanácsadás, álláskeresési tanácsadás, álláskereső klub, pszichológiai tanácsadás.

1.4. A képzés helyszíne

Tanterem

A

11498-12 azonosító számú

**Foglalkoztatás I.
(érettségire épülő képzések esetén)
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

2. Foglalkoztatás I. tantárgy

62 óra/62 óra*

32 óra**

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

**esti rendszerű felnőttoktatásban szervezett képzésben

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

2.1. A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók alkalmasak legyenek egy idegen nyelvű állásinterjún eredményesen és hatékonyan részt venni.

Ehhez kapcsolódóan tudjanak idegen nyelven személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni, a munkavállaláshoz kapcsolódóan pedig egy egyszerű formanyomtatványt kitölteni.

Cél, hogy a rendelkezésre álló 62 tanóra egység keretén belül egyrészt egy nyelvtani rendszerezés történjen meg a legalapvetőbb igeidők, segédigék, illetve az állásinterjúhoz kapcsolódóan a legalapvetőbb mondatszerkesztési eljárások elsajátítása révén. Majd erre építve történjen meg az idegen nyelvi asszociatív memóriafejlesztés és az induktív nyelvtanulási készségfejlesztés 6 alapvető, a mindennapi élethez kapcsolódó társalgási témakörön keresztül. Végül ezekre az ismertekre alapozva valósuljon meg a szakmájához kapcsolódó idegen nyelvi kompetenciafejlesztés.

2.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Idegen nyelvek

2.3. Témakörök

2.3.1. *Nyelvtani rendszerezés 1*

4 óra**

A nyelvtani rendszerezés alatt a tanulók a legalapvetőbb igeidőket átismétlik, illetve begyakorolják azokat, hogy munkavállaláshoz kapcsolódóan, hogy az állásinterjú során ne okozzon gondot a múlt, illetve a jövőre vonatkozó kérdések megértése, illetve az azokra adandó válaszok megfogalmazása. Továbbá alkalmas lesz a tanuló arra, hogy egy szakmai állásinterjún elhangzott kérdésekre összetett mondatokban legyen képes reagálni, helyesen használva az igeidő egyeztetést.

Az igeidők helyes begyakorlása lehetővé teszi számára, hogy mint leendő munkavállaló képes legyen arra, hogy a munkaszerződésben megfogalmazott tartalmakat helyesen értelmezze, illetve a jövőbeli karrierlehetőségeket feltérképezze. A célként megfogalmazott idegen nyelvi magbízottság csak az igeidők helyes használata révén fog megvalósulni.

2.3.2. *Nyelvtani rendszerezés 2*

4 óra**

A témakör során a tanuló a kérdésszerkesztés, a jelen, jövő és múlt idejű feltételes mód, illetve a módbeli segédigék (lehetőséget, kötelességet, szükségességet, tiltást kifejező) használatát eleveníti fel, amely révén idegen nyelven sokkal egzaktabb módon tud bemutatkozni szakmai és személyes vonatkozásban egyaránt. A segédigék jelentéstartalmának precíz és pontos ismerete alapján alkalmas lesz arra, hogy tudjon tájékozódni a munkahelyi és szabadidő lehetőségekről. Precízen meg tudja majd fogalmazni az állásinterjún idegen nyelven feltett kérdésekre a választ kihasználva a segédigék által biztosított nyelvi precizitás adta kereteket. A kérdésfeltevés alapvető szabályainak elsajátítása révén alkalmassá válik a tanuló arra, hogy egy munkahelyi állásinterjún megértse a feltett kérdéseket, illetve esetlegesen ő maga is tisztázó

kérdéseket tudjon feltenni a munkahelyi meghallgatás során. A szórend, a prepozíciók és a kötőszavak pontos használatának elsajátításával olyan egyszerű mondatszerkesztési eljárások birtokába jut, amely által alkalmassá válik arra, hogy az állásinterjún elhangzott kérdésekre relevánsan tudjon felelni, illetve képes legyen tájékozódni a munkakörülményekről és lehetőségekről.

2.3.3. Nyelvi készségfejlesztés

12 óra*

(Az induktív nyelvtanulási képesség és az idegen nyelvi asszociatív memória fejlesztése fonetikai készségfejlesztéssel kiegészítve)

A nyelvi készségfejlesztő blokk során a tanuló rendszerezi az idegen nyelvi alapszókincshez kapcsolódó ismereteit. E szókincset alapul véve valósul meg az induktív nyelvtanulási képességfejlesztés és az idegen nyelvi asszociatív memóriafejlesztés 6 alapvető társalgási témakör szavai, kifejezésein keresztül. Az induktív nyelvtanulási képesség által egy adott idegen nyelv struktúráját meghatározó szabályok kikövetkeztetésére lesz alkalmas a tanuló. Ahhoz, hogy a tanuló koherensen lássa a nyelvet, és ennek szellemében tudjon idegen nyelven reagálni, feltétlenül szükséges ennek a képességnek a minél tudatosabb fejlesztése. Ehhez szorosan kapcsolódik az idegen nyelvi asszociatív memóriafejlesztés, ami az idegen nyelvű anyag megtanulásának képessége: képesség arra, hogy létrejöjjön a kapcsolat az ingerek (az anyanyelv szavai, kifejezése) és a válaszok (a célnyelv szavai és kifejezései) között. Mind a két fejlesztés hétköznapi társalgási témakörök elsajátítása során valósul meg.

Az elsajátítandó témakörök:

- személyes bemutatkozás
- a munka világa
- napi tevékenységek, aktivitás
- lakás, ház
- utazás,
- étkezés

Ezen a témakörön keresztül valósul meg a fonetikai dekódolási képességfejlesztés is, amely során a célnyelv legfontosabb fonetikai szabályaival ismerkedik meg a nyelvtanuló.

2.3.4. Munkavállalói szókincs

12 óra**

A szakmai nyelvi készségfejlesztés csak a 3 alapozó témakör elsajátítása után lehetséges. Cél, hogy a témakör végére a tanuló folyékonyan tudjon bemutatkozni kifejezetten szakmai vonatkozással. Képes lesz a munkalehetőségeket feltérképezni a célnyelvi országban. Begyakorolja az alapadatokat tartalmazó formanyomtatvány kitöltését, illetve a szakmai önéletrajz és a motivációs levél megírásához szükséges rutint megszerzi. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szókincset, ami alkalmassá teszi arra, hogy a munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. A témakör tanulása során közvetlenül a szakmájára vonatkozó gyakran használt kifejezéseket sajátítja el. A munkaszerződések kulcskifejezéseinek elsajátítása és fordítása révén alkalmas lesz arra, hogy a leendő saját munkaszerződését, illetve munkaköri leírását lefordítsa és értelmezze.

2.4. A képzés helyszíne

Az órák interaktív táblával felszerelt tanteremben zajlanak, hiszen az oktatás egy jelentős részben digitális tananyag által támogatott.

A

10525-12 azonosító számú

**A szociális ellátás általános tevékenységei
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

3. Szakmai készségfejlesztés kommunikációs gyakorlat tantárgy 161 óra/164 óra*
98 óra**

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés
**esti rendszerű felnőttoktatásban szervezett képzésben

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

3.1. A tantárgy tanításának célja

Támogatni az egyéni tanulási stratégiák kialakítását, a szociális képzés eredményes elvégzését; a segítő kapcsolat létesítéséhez és működtetéséhez szükséges készségek és a személyiség fejlesztése, strukturált csoportmunka keretében. A reális énkép kialakítása, a viselkedés kontrollálása. A szakmai önismeret fejlesztése és annak tudatosítása, hogy a szociális szakember számára a személyiség munkaeszköz. A nyílt és kongruens kommunikáció alkalmazása. A saját kommunikáció kontrollálása, a kommunikáció fejlesztésének módszereinek, eszközeinek bővítése.

A foglalkozások célja az önismeret és a személyiség fejlesztése, ezért a teljesítmény és az értékelés mindig egyéni. A csoportos munka során a csoportvezető a választott módszernek megfelelően egyéni és csoportos visszajelzést ad. A fejlődés feltétele a jelenlét, amit a csoportvezető aláírásával igazol, és ez megfelel a követelmények teljesítésének. A vizsgára bocsátás feltétele igazolás, amely minimum „120 órás szakmai (60 óra kommunikációs, 60 óra személyiségfejlesztő) készségfejlesztés” teljesítéséről szól.

3.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Nem információkra, hanem a tanulók családban, a gyermekellátó és köznevelési intézményekben, a kortárs csoportokban, szűkebb és tágabb társadalmi közegekben szerzett eddigi élettapasztalataira, önismeretére és személyiségének jellemzőire alapozva folynak a tréningyszerű foglalkozások, ahol a kölcsönös interakciók során felmérhetik saját és mások hatását a társas helyzetekben, társas kapcsolatokban.

A tantárgy kapcsolódik a Magyar nyelv és irodalom, Történelem, a társadalmi és állampolgári ismeretek, Etika műveltségterületek közismereti tartalmaihoz.

3.3. Témakörök

3.3.1. Tanulástechnikai gyakorlat 10 óra**

A tanulást befolyásoló külső, belső és lelki (képességek, készségek, motiváció, érdeklődés, elvárások) tényezők

A tanulási módszerek, eszközök szerepe a hatékony tanulásban

Írás, olvasás, szövegértés, elemzés, visszaadás problémái; az egyes készségek fejlesztése

A modern technikai eszközök használatának előnyei

A saját élményű tanulás

A szakmai tanulás a terepen

A vizsgadrukk és kezelése

3.3.2. A reális énkép szerepe a szociális segítségben 31 óra**

A másik ismerete

Önismeret, önismeret-fejlesztés csoportos lehetőségei.

A csoport működése, munkamódszerei.

A segítő hivatás gyakorlásához szükséges lelki kondíciók, társas viszonyulások, viselkedési formák fejlesztése.

A segítő szakmák hatása a személyiségre
Az eltérő személyiségek, értékek, életstílus, kultúrák elfogadása a gyakorlatban
A hivatáshoz szükséges képességek, készségek fejlesztése, empátia, érzelmi intelligencia, az előítéletek kezelése
Csoportdinamikai elemek felismerése, kezelése.
Konfliktuskezelési jártasság fejlesztése, konfliktus-megoldási technikák és módszerek modellálása,
A személyiség szakmai hatékonyságát erősítő módszerek, önvédelmi technikák rekreációs lehetőségek.

3.3.3. *A kongruens kommunikáció* **32 óra****

A kommunikáció és a társas érintkezés kultúrája
Az adekvát kommunikáció
A sajátos kommunikációs jelzések értelmezése, tolerálása
A saját kommunikáció kontrollálása és hatótényezőinek felismerése
A nyílt és kongruens kommunikáció gyakorlása
A metakommunikációs jelek értelmezése
A kommunikációs zavarok és a kommunikációt zavaró körülmények felismerése
Az írásos és a szóbeli kommunikáció és információszolgáltatás
A kulturált vitakészség fejlesztése
A meggyőzés kommunikációs eszközeinek alkalmazása
A szakmai fogalomkészlet alkalmazása szóban és írásban
A kliens kommunikációs készségének fejlesztése

3.3.4. *A segítő kapcsolat és a szakmai együttműködés készségei* **14 óra****

A kommunikáció szimmetriája és aszimmetriája
A segítséget kérő ember kommunikációjának értelmezése
A segítséget kérő ember kommunikációs hiányosságainak tolerálása
Az emberi kiszolgáltatottság jeleinek felismerése
A családon belüli erőszak és a gyermekbántalmazás jeleinek felismerése
Non-direktív kommunikáció
A problémafeltárás kommunikációs eszközei
A segítő beszélgetés
A szociális szakember és az ügyfél kapcsolata, a kapcsolat kialakítása.
Írásos és a szóbeli kommunikáció és információ-szolgáltatás
A kulturált vitakészség fejlesztése
A szakmai fogalomkészlet alkalmazása szóban és írásban
A kliens kommunikációs készségének fejlesztése
A meggyőzés kommunikációs eszközeinek alkalmazása

3.3.5. *Viselkedéskultúra* **11 óra****

Kapcsolatteremtés szabályai
Kapcsolatépítés, kapcsolattartás szabályai, elvárásai
Bemutatkozás illemtana – az első benyomás jelentősége
Köszönési formák
Kapcsolatteremtés szabályai
Kapcsolatépítés, kapcsolattartás szabályai, elvárásai
Bemutatkozás illemtana – az első benyomás jelentősége
Köszönési formák
Megszólítás

Távolsági zónák, térközök
Telefonálás illemtana
Írásbeli, szóbeli közlések illemtana
Bizalmi légkör kialakítása
Divat, öltözködés, smink, testi higiéné

3.4. A képzés helyszíne

8-15 fős csoportokban szervezett csoportmunkára alkalmas terem, csoportszoba

4. Társadalomismereti, szociálpolitikai, jogi alapismeretek tantárgy 189 óra/189 óra* **112 óra****

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés
**esti rendszerű felnőttoktatásban szervezett képzésben

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

4.1. A tantárgy tanításának célja

A társadalomban és a szűkebb környezetben érvényesülő társadalmi szabályok felismerésének segítése, a társadalmi folyamatok értelmezése, az előítéletek keletkezésének okaival való szembenézés, a társadalom struktúrájának, működésének megismerése, az egyenlőtlenségek, a szegénység kialakulásának területi és társadalmi okai, jellemzői és csökkentésük eszközeinek értelmezése.

Közvetíteni azokat a fogalmakat, összefüggéseket, amelyek a szociálpolitikát, mint önálló diszciplínát és a társadalmi integráció megteremtésére és megőrzésére törekvő szakmai gyakorlatot meghatározzák; bemutatni azokat az ideológiákat, érdekeket, értékeket, amelyek befolyásolják a mindenkori gyakorlatot, az alkalmazott technikákat és eszközöket. Alapismereteket nyújtani az állam-, és jogtudomány témaköréből, alkalmazható tájékozottságot nyújtani a szociális szolgáltatások, a gyermekjólét és gyermekvédelem területén érvényesülő jogszabályokról, a közigazgatási eljárás szabályaival felvértezni a majdani szociális szakembereket, hogy a gyermekek, családok, csoportok, közösségek és a különböző szociális problémákkal küzdő kliensek érdekérvényesítését támogathassák.

4.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A középiskolai Társadalomismeret, a Történelem tantárgy társadalomtörténeti fejezetei, társadalom-földrajzi információk, valamint a demográfiai és gazdasági adatok ábrázolási technikái.

4.3. Témakörök

4.3.1. Szociológiai és szociálpolitikai alapismeretek 16 óra**

A társadalom fogalma, működése

A szociológia alapfogalmai és alapvető összefüggései, a társadalom megismerésének sajátosságai

A szociológiai adatfelvétel módszerei: megfigyelés, dokumentumelemzés, kísérlet és a kérdezős technikák

A társadalom összetételét mutató adatok (életkori, egyéb demográfiai megoszlás, nemzetiségi, etnikai összetétel, foglalkozási szerkezet, stb.) értelmezése és ábrázolási technikái

A helyi társadalom szerkezete és jellemzői

A helyi erőforrások és hiányok felmérésének dimenziói és módszerei

A társadalompolitika, szociálpolitika, jóléti politika, szegénypolitika fogalma
A szociálpolitika, mint önálló diszciplína, és mint a társadalmi integritás megőrzésének eszköze, alapvető összefüggései, feladata, intézményrendszere
A szociálpolitika céljai, az értékek szerepe a szociálpolitikában: szabadság, egyenlőség, szolidaritás, tolerancia, igazságosság; az értékek érvényesítésének dilemmái
Az ideológiák (liberalizmus, konzervativizmus és a szociáldemokratizmus) jóléti politikája és az érdekek szerepe a szociálpolitikában; több-szektorúság és finanszírozás a szociális ellátások területén
A szükségletek rendszere és a szükséglet-kielégítés módjai A piac szerepe a szükségletek kielégítésében, a piaci működés differenciáló hatása következtében jelentkező szociális problémák
Az állami újraelosztás és az állami beavatkozás eszközei: piac-befolyásoló intézkedések, adópolitika, pozitív diszkrimináció, stratégiai szabályozás, stb.
Alapelvek: biztonságra törekvés, prevenció, finanszírozhatóság, kiszámíthatóság, a ráfordítások és biztonság egyensúlya, megfelelő időben, a szükséges ideig, szubszidiaritás, a kevésbé választhatóság, értékmegőrzés, rászorultság, érdemesség elve
A problémának definiált társadalmi jelenségek és a hozzájuk kapcsolódó intézkedések, ellátások
A szociális, a gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás állami, egyházi és civil szervezetei, intézményrendszere
Az ellátás technikái, dilemmái: prevenció-korrekció, integráció-szegregáció, pénzbeli- természetbeni, normativitás - diszkrecionalitás, univerzalitás-szelektivitás, hatékonyság- hatásosság, autonómia-kontroll

4.3.2. *A társadalmi struktúra, a mai magyar társadalom* 21 óra**

Alapfogalmak (társadalmi struktúra, rétegződés, státusz, státuszcsoport)
A struktúrát generáló és manifeszt viszonyok
Az egyén társadalmi meghatározottsága
Társadalmi újratermelés, újratermelődések
A társadalmi egyenlőtlenségek újratermelésének, újratermelődésekének okai, mechanizmusai
A társadalmi egyenlőtlenségek dimenziói, ezek feltárásának és ábrázolásának technikái
A társadalom ártó-védő hatása
Különbözőség, másság
A deviancia fogalma, elméletei, kialakulásuk okai, társadalmi megítélése és annak változása
A társadalmi integráció, dezintegráció fogalma, folyamata
Az anómia jelensége, megjelenése a társadalomban
A mai magyar társadalom szerkezete, térbeli jellemzői,
Az egyenlőtlenség fogalma, dimenziói a mai magyar társadalomban,
A szegénység és depriváció értelmezése és jellemzői
A szegénység szubkultúrája
A társadalmi integrációt veszélyeztető jelenségek: munkanélküliség, hajléktalanság, a cigányság hátrányainak halmozódása, kirekesztés, előítéletek
A deviáns jelenségek a társadalomban, okai, formái, mérete és szociológiai jellemzői a mai Magyarországon
A veszélyeztetett csoportok és térségek, diszkrimináció

A társadalom, a család és az iskola szerepe az egyenlőtlenségek, a szegénység mérséklésében és újratermelésében
A mobilitás fogalma és jellemzői

4.3.3. A család és életmód

11 óra**

A család fogalma és funkciói és ezek történelmi változása
A család helye, szerepe, szerkezete, jelentősége, működése és működési zavarai
Az életmód, életvitel összetevői
Az életmódkutatás technikái
Családi és társadalmi szerepek
Az emberi szükséglete rendszere
A család szocializációs szerepe, a családi gazdálkodás
A családi életciklus, életút
Az életútinterjú tervezése, szervezése, készítése, feldolgozása és értelmezése
A kultúra, szubkultúra, hagyományok, életmód, szokások, életvitel fogalma, meghatározó tényezői, összetevői
Értékek, normák, szankciók; normáktól való eltérés
A családon belüli erőszak és a gyermekbántalmazás
A család szerkezete és annak ábrázolása
A család, mint támogató rendszer és mint problémaforrás
A család szerepe a társadalmi egyenlőtlenségek újratermelésében
A gyerek, az idős, a beteg és a fogyatékos ember helye a családban, magányosság a családon belül

4.3.4. Szervezetszociológia

10 óra**

A szervezet fogalma, a bürokratikus szervezet
A szervezetek, mint nyílt rendszerek kialakulását, működését és megváltozását befolyásoló tényezők; belső és külső kapcsolatok
A szervezeti struktúrák: munkamegosztás, hatáskör, koordinációs eszközök, konfiguráció, döntési szintek, szabályzatok, célok, küldetés, hatékonyság
A szociális ellátás állami, egyházi és civil szervezetei, intézményeik
A szociális és gyermek ellátási intézmények, mint szervezetek
A döntési szintek és szabályok
A kliens, a gyermek helye az ellátás folyamatában, az ellátó intézményekben

4.3.5. Szociálpolitikai beavatkozást igénylő problémák, a szociálpolitika intézményrendszere

11 óra**

A szociális háló, jellemzői, a szociális biztonság.
Szociális problémák, szociálpolitikai és szociális ellátásuk
A szociális, foglalkoztatási, családtámogatási, gyermekjóléti alapellátás, gyermekvédelmi szakellátás és munkaügyi intézményrendszer feladatai és működésük
A különleges, a speciális és a kettős szükségletű gyermekek ellátásának területei
A támogatások rendszere, megszerzésének feltételei és szabályai
Az ellátottak helye az intézményi struktúrában, a jogosultságok érvényesítésének lehetőségei és akadályai
A segítő szakmák szerepe az ellátásban
A diszkrimináció és a társadalmi kirekesztés
Területi differenciálódás, a térség intézményeinek köre
A szegénység, munkanélküliség, a munkaképes korúak inaktivitását csökkentő intézkedések, a lakhatási költségek növekedése, a hajléktalanság, elöregedés,

devianciák, a fogyatékosok hátrányai

A gyermekek hátrányai, a diszkrimináció és a társadalmi kirekesztés, a migráció, a menekültek

4.3.6. Jogi és családjogi alapismeretek

10 óra**

A jogtudományok és a szociális munka kapcsolata

Átfogó ismeretek nyújtása az állam- és a jogtudomány fogalomrendszeréről, az államszervezet felépítéséről, alkotmányos alapjairól

Az állam fogalma és funkciói, az állam történeti változásai

A hatalmi ágak megoszlása

A jogszabályok hierarchiája

Az emberi és polgári jogok szabályai; a személyiség- és adatvédelem szabályai

Az Alkotmánybíróság, az Alapvető Jogok Biztosa

Jog- és adatvédelem, a személyes adatok védelme és a közérdekű adatok nyilvánosságának egymáshoz való viszonya

Az adatvédelem jogi garanciái

A gyermekek jogairól szóló nemzetközi megállapodások és hazai jogszabályok

A gyermek és fiatalkorúak büntethetősége, a gyermek és fiatalkorúak büntetésének irányelvei, a velük szemben alkalmazható büntetési tételek

A családok jogállása

A gyermekek családi jogállása

Gyermeki és szülői jogok, kötelezettségek

A magyarországi nemzetiségek jogállása

A szociális jogok és szociális minimumok

A fogyatékos személyek jogai és esélyegyenlőségének kérdései

Ellátott-jogi és gyermekjogi képviselő

4.3.7. A jóléti nagyrendszerek

10 óra**

A jóléti védelem keretei, formái

A társadalombiztosítási rendszere, az egészségbiztosítási és nyugdíjbiztosítási ellátások

A családtámogatások

A foglalkoztatással összefüggő ellátások

A munkaerő - piaci szolgáltatások és a foglalkoztatást elősegítő támogatások

A munkanélküliek ellátásai

A fogyatékos személyek jogai és esélyegyenlőségének kérdései

A hajléktalan személyek ellátásai

Munkajogi szabályok (Munkatörvénykönyv): munkaviszony tartama, létesítése, megszüntetése, munkaidő, szabadság, bérezés, érdekvédelem, érdekegyeztetés

Közalkalmazotti, közszolgálati jogviszony létesítése, tartalma, megszüntetése

Közalkalmazotti besorolás, előmenetel, továbbképzési rendszer, működési nyilvántartás

Az egyházi, a civil, a nonprofit és a közhasznú szervezetek szerepe, lehetőségei a jóléti ellátásban

4.3.8. A lokális ellátások

11 óra**

A szociálpolitikai és a szociális ellátások lokális lehetőségei, az állami és a lokális ellátások feladatmegosztása.

Önkormányzati szociális, családvédelmi, gyermekjóléti alapellátási, illetve gyermekvédelmi szakellátások: pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátások a szociális és a gyermekek jogállásáról szóló jogszabályok alapján

A jogi szabályozás, alapelvei, rendszere és szereplői

A törvényben szabályozott helyi ellátások és intézményei

Munkanélküliek és a hajléktalan személyek önkormányzati ellátásai

4.3.9. Közigazgatási ismeretek

12 óra**

A közigazgatás alapfogalmai

Az állam és az önkormányzatok felépítése, hatáskörei

Alapismeretek a jogalkalmazás és jogérvényesítés lehetőségeiről

A helyi önkormányzás alapelvei, az önkormányzati rendszer általános sajátosságai

Az önkormányzati feladatok és hatáskörök rendszere

A települési önkormányzat szervei

Lokális hatalmi szervek és szervezetek (kormányhivatalok, járási hivatalok) feladatai

A közigazgatási eljárás jogi szabályai, alapfogalmai, alapeljárás, jogorvoslat, végrehajtás

Hatósági bizonyítvány, igazolvány, nyilvántartás

A közigazgatási eljárás adminisztrációja

4.4. A képzés helyszíne

Átlagos tanterem, vagy könyvtár

5. Társadalomismereti és szociálpolitikai gyakorlat tantárgy

108 óra/108 óra*

63 óra**

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

**esti rendszerű felnőttoktatásban szervezett képzésben

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

5.1. A tantárgy tanításának célja

Olyan módszerek, technikák, praktikus információszerzési lehetőségek nyújtása, alkalmazásuk gyakorlása, amelyek segítségével a tanulók képesek lesznek feltárni, megérteni az őket körülvevő társadalom az elemi jellemzőit, összefüggéseit, a szociálpolitika és a szociálpolitikai intézmények működését.

5.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A középiskolai Társadalomismeret, a Történelem tantárgy társadalomtörténeti fejezetei, társadalom-földrajzi információk, valamint a demográfiai és gazdasági adatok ábrázolási technikái.

5.3. Témakörök

5.3.1. Gyakorlat a család és életmód körében

21 óra**

Egy, a tanulók által kiválasztott (nem a szociális ellátás klienseként élő) család egy felnőtt tagjával készített életútinterjú előkészítése, megvalósítása, értelmezése és feldolgozása.

5.3.2. Szociológiai alapismereti gyakorlat

10 óra**

A tapasztalatok értelmezése a szociológia alapfogalmainak és alapvető összefüggéseinek rendszerében.

A szociológiai adatfelvétel módszereinek alkalmazása (megfigyelés, dokumentumelemzés, kísérlet és a kérdezős technikák).

A társadalom összetételét mutató adatok értelmezése és ábrázolása

Adatgyűjtés és értelmezés a helyi társadalom szerkezetének és jellemzőinek tárgykörében.

A helyi erőforrások és hiányok felmérési technikáinak gyakorlása.

5.3.3. Szociálpolitikai monitorozás

11 óra**

A szociális, gyermekjóléti alapellátási és a gyermekvédelmi szakellátás állami, egyházi és civil szervezetei, intézményrendszerük.

A képző intézmény/iskola környezetében tevékenykedő, elérhető szociális, foglalkoztatási, családtámogatási, köznevelési, gyermekjóléti alapellátási, gyermekvédelmi szakellátási és munkaügyi intézmények monitorozás-szintű megtekintése, feladatainak és működésüknek áttekintő megismerése.

A jóléti ellátások és támogatások rendszerének megismerése, az ellátások megszerzésének feltételeinek és szabályainak áttekintése.

Élmények és motívumok nyújtása annak érdekében, hogy a tanulók segítséget kapjanak a specializáció, az elsajátítani kívánt konkrét szakképesítés kiválasztásához.

A monitorozás során a tanulók naplót vezetnek, és részletes jegyzeteket készítenek a tapasztalatokról.

5.3.4. Az intézmény megismerése

21 óra

A monitorozás során megismert intézményekből a tanulók érdeklődésüknek megfelelően választanak, hogy az adott intézményt részletesebben megismerjék.

Az intézmény helye a szociális, gyermekjóléti alap és a gyermekvédelmi szakellátás, köznevelési, közigazgatási rendszerben; az adott település ellátási rendszerében.

Az intézmény profilja és tevékenységének rendszere.

Az intézmény külső és belső kapcsolatrendszerének megismerése.

Az intézmény működését szabályozó jogszabályok, pénzforrási lehetőségeinek feltárása.

Az intézmény belső struktúrájának, tárgyi feltételeinek, működésének, fenntartásának, döntési folyamatának megismerése.

A kínált szolgáltatások és a kliensek szükségletei közötti viszony feltárása.

Információk gyűjtése a szolgáltatásokhoz való hozzájutás feltételeiről, lehetőségeiről.

Az alkalmazott szupervízió formái; a munkacsoportok közötti együttműködés.

Az intézmény adminisztrációja.

Követelmény:

A gyakorlat során a tanulók naplót vezetnek, és részletes jegyzeteket készítenek a tapasztalatokról.

Szakmai és vizsgakövetelmény szerint: „Az előzetesen megvalósított, egybefüggő, két hetes gyakorlatról szóló Napló”.

5.4. A képzés helyszíne

Az iskolai feldolgozásokhoz átlagos tanterem, vagy könyvtár

Az intézményi gyakorlathoz az iskola által összeállított a szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi, köznevelési, szociális igazgatási rendszerben; az adott település ellátási rendszerében szerepet játszó és együttműködő intézmények köre,

6. Pedagógiai, pszichológiai alapismeretek tantárgy

108 óra/111 óra*

70 óra**

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

**esti rendszerű felnőttoktatásban szervezett képzésben

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

6.1. A tantárgy tanításának célja

Alapismereteket és alapfogalmakat szolgáltatni az emberi pszichikumról, a személyiségről, a személyiség fejlődéséről és a társas érintkezés sajátosságairól. A pszichológiai módszerek ismertetésével hozzásegíteni a tanulót ahhoz, hogy saját szemléletének formálásakor támaszkodhasson az elméleti hátterekre. Igénye legyen munkájában az individuális különbségek figyelembe vételével alkalmazni a pedagógiai módszereket.

6.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A középiskolai Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek és Filozófia tantárgyak kultúrtörténeti fejezetei

6.3. Témakörök

6.3.1. *Pszichológiai alapismeretek*

12 óra**

A pszichológia alapvető fogalmai és összefüggései; lelki jelenségek és folyamatok
A motiváció; az érzelmek; a megismerés (észlelés, percepció, figyelem, érdeklődés, emlékezet, képzelet, gondolkodás); a tudatállapotok
Személyészlelést befolyásoló tényezők: szociokulturális környezet, empátia, önértékelés, intellektuális, emocionális jellemzők
A munka során alkalmazható pszichológiai megismerési módszerek: megfigyelés, dokumentumelemzés, kérdezés, kísérlet
A szükségletek rendszere, a szükséglet-kielégítés hiányainak jelei

6.3.2. *Szociálpszichológiai jelenségek és folyamatok*

13 óra**

A szociálpszichológia fogalma, tárgyköre
A társadalom kisebb és nagyobb egységeiben működő jelenségek, szabályszerűségek felismerése
A csoport hatása az egyénre, csoportközi viszonyok, a verbális, nonverbális és a metakommunikációs jelzések érvényesülése és hatása
Tömeg, közösség, társadalmi nagycsoport, a csoport szerepe az elsődleges és a másodlagos szocializációban
A társas érintkezés sajátossága, a kommunikáció elmélete, szociálpszichológiai fogalmak és folyamatok
Csoportdinamikai jelenségek és folyamatok
Szociális identitás kialakulása, szociális tanulás
Attitűdök, énvédő funkciók
A sztereotípiák, stigmák, az emberi vonzalmak és taszítások, játszmák
Az előítélet kialakulása és okai
Az előítéletek csoportfolyamatokat befolyásoló hatása
A szerep, a szerepstruktúrák, szerep-összeférhetlenségek, szerepkonfliktusok
Konfliktusok és a konfliktuskezelés
Konformitás és non-konformitás
A konfliktusok keletkezése és megoldásának technikája

Az eltérő fejlődésből eredő hátrányok: sérült gyermek a családban; sérültek a társadalomban

A szociálpszichológiai ismeretek gyakorlati alkalmazása a problémák felismerésében, kezelésében, megoldásában

6.3.3. Az életút pszichológiája

12 óra**

Az ember életkori fejlődésének szakaszai, gyermekkor, serdülőkor, ifjúkor, felnőttkor, időskor, ezek fejlődési sajátosságai, az egyéni fejlődést befolyásoló tényezők jellegzetességei

Az emberi pszichikum fejlődésének, érésének folyamata

A szenzomotoros és a kognitív fejlődés menete

Az ember megismerő tevékenységének területei, törvényszerűségei és azok időbeli lefolyása

A fejlődés, érés, nevelés összefüggése

Az anya-gyerek kapcsolat jelentősége a gyermek érzelmi, szociális és értelmi fejlődésében, szeparáció és hospitalizáció

A motiváció, az érzelem és az akarat összefüggései és fejlődésmenete

A játékfejlődés jellemzői a különböző életkori szakaszokban

Az átlagtól eltérő fejlődés jellemzői, a tünetek jelentősége, a fejlesztés lehetőségei

Fejlődési, beilleszkedési és viselkedési zavarok, tanulási nehézségek, agresszió, pszichoszomatikus tünetek

Az énkép, identitás, önbecsülés és önállóság kialakulásának folyamata, az érzelmi akarati, élet fejlődésmenete

Az előítéletek életutat és szocializációt befolyásoló hatása

A kortárs csoportok szerepe az egyes életkori szakaszokban

Fejlődési és járulékos krízisek

A játék, tanulás és munka személyiségalkotó hatásai

Válságok az életciklusokban

Társadalmi traumák, a társadalmi körülmények pszichikus hatásai

Hozzászokások, függőségek, szenvedélyek

A veszteségek fajtái, pszichikus hatása és feldolgozásuk folyamata (a gyász lélektana, gyászreakciók), módszerei

6.3.4. A személyiség pszichológiája

12 óra**

A személyiség fogalma, személyiség elméletek (pl. típusok, behaviorista elméletek, kognitív személyiségelméletek, vonás elméletek, pszichoanalitikus elméletek, holisztikus elméletek, humanisztikus személyiségelméletek)

Személyiség típusok

Az egyéni fejlődést befolyásoló tényezők hatása a személyiségfejlődésre

A személyiség szerkezete, alakulása a kultúra, a család és a kortárs csoport hatására, vizsgálata;

Énkép, éntudat, önértékelés, játszma, elhárító mechanizmusok

Empátia

Személyiségzavarok, fejlődészavarok és a deviáns viselkedés

A serdülők és az ifjúkorúak inadaptációja

A felnőtt személyiség- és viselkedészavarai

A viselkedési rendellenességek és kezelésük, terápiájuk

Szocializáció

11 óra**

A szocializáció fogalma és folyamata

A szocializációs színterek és hatások: anya, család, kortárs csoport, gyermekintézmények, kiemelten az iskola, munkahely, társadalmi szervezetek és intézmények, a kulturális minták és normák

A szociális identitás

Az előítéletek szocializációt befolyásoló hatása

6.3.5. Pedagógiai alapismeretek

10 óra**

A nevelés fogalma, célja, feladatai, a nevelési folyamat törvényszerűségei

A nevelési folyamat résztvevői

A gyermek megismerésének lehetőségei, módszerei, a módszerválasztást befolyásoló tényezők

Közvetett és közvetlen nevelési módszerek

A nevelő személyisége, nevelésben betöltött szerepe

Nevelési stílusok és attitűdök

Sikerek és kudarcok a nevelésben

Egyéni, csoportos, közösségi nevelés lehetőségei, formái

Pedagógiai folyamatok tudatos tervezése, elemzése a nevelőmunkában

A gyermek környezetének kialakítása az életkornak megfelelő, öntevékeny, szabad mozgás és játék feltételeinek megteremtése

Egyéni képességek kibontakoztatásának lehetőségei

A csoportban nevelkedő gyermek nehézségeinek megismerése, a beilleszkedés elősegítése pedagógiai eszközökkel, módszerekkel

A gyermek etnikai, vallási és kulturális sajátosságainak, hagyományainak és szokásainak figyelembevétele

Tanulási folyamat, a tanulás segítése, a tanulási nehézségek

Egyéni bánásmód alkalmazása

Korai fejlesztés, sajátos nevelési igény szükségességének felismerése, fejlesztési módszerek

A sajátos ütemű fejlődés megnyilvánulási jelei, a gyógypedagógiai segítséget igénylő problémák

A különleges, a speciális és a kettős szükségletű gyermekek jellemzői, a gyermekek oktatásának, fejlesztésének intézményei, lehetőségei

Az előítéletek működésének oktatást befolyásoló hatása

6.4. A képzés helyszíne

Tanterem

7. Pszichológiai gyakorlat tantárgy

54 óra/54 óra*

28 óra**

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

**esti rendszerű felnőttoktatásban szervezett képzésben

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

7.1. A tantárgy tanításának célja

Élményeket, tapasztalatokat és ismereteket nyújtani a személyiségfejlődés szakaszairól, a különböző élethelyzetek pszichés összefüggéseiről. Erősíteni a tanulók holisztikus szemléletét, segíteni a személyes tapasztalatok, a saját személyes életút pszichikus

összefüggéseinek feldolgozását.

7.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A középiskolai Történelem és filozófia tantárgyak kultúrtörténeti fejezetei, a saját élmények, tapasztalatok.

7.3. Témakörök

7.3.1. *Gyermektanulmányok*

10 óra**

Helyszínek vagy életkori csoportok alapján egy-egy gyerek viselkedésének megfigyelése

Helyszínek:

bölcsőde
óvoda
általános iskola, középiskola
ifjúsági klub
gyermekotthon, átmeneti otthon
család

Életkori csoportok:

csecsemő- és kisgyermekkor (0-3 év)
óvodáskor (3-6 év)
iskoláskor (6-10 év)
pre-pubertáskor (10-14 év)
pubertáskor (14-18 év)

Eltérő környezetben – vér-szerinti családban, nevelőszülőknél vagy gyermekotthonban nevelkedő azonos korosztályba tartozó egy-egy gyermek viselkedésének megfigyelése és összehasonlítása

7.3.2. *Az életút pszichikus jellemzői*

18 óra**

Az elkészített életút interjú alyana pszichikus jellemzőinek feltárása
A társadalmi jelenségek pszichés okainak megismerése
Az ember viselkedésének és döntéseinek megértése
Az előítéletek és a szocializáció életutat befolyásoló hatása

Követelmény:

Párbeszédese formában, minimum 15 oldalon leírt, önállóan felvett életútinterjú”

7.4. A képzés helyszíne

A tanulók által kiválasztott helyszín (család vagy intézmény), a feldolgozó órákon az iskola tanterme

8. Egészségügyi alapismeretek tantárgy

81 óra/81 óra*

49 óra**

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

**esti rendszerű felnőttoktatásban szervezett képzésben

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

8.1. A tantárgy tanításának célja

A holisztikus egészségszemlélet kialakítása érdekében alapfokú ismereteket nyújtani az emberi test felépítéséről és működéséről, a megbetegítő tényezőkről, a gondozás laikus módszereiről. A szervezet egyensúlyát megbontó kórosi tényezők, kóros reakciók megismertetése, a kóros működéseket befolyásoló gyógyszerek alkalmazásához szükséges alapismeretek nyújtása. Megtanítani az egyes betegségcsoportok tüneteit, lefolyását, a fertőző betegségek elterjedésének módozatait és az elterjedésüket megakadályozó óvintézkedéseket. Megismertetni a tanulókkal az emberi egészség testi, lelki, szociális és spirituális összefüggéseit, kölcsönös egymásra hatását. Bemutatni az ország és a helyi társadalom legfontosabb demográfiai és epidemiológiai jellemzőit.

8.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A Biológia-egészségtan tantárgy emberrel foglalkozó fejezetei

8.3. Témakörök

8.3.1. Az emberi test felépítése és működése

16 óra**

Az emberi test felépítése, működése, és szerveződési szintjei (Funkcionális anatómia)
Szimmetria síkok és irányok
Sejtek, szövetek, szervek, szervrendszerek, szervezet
A szervek, szervrendszerek működése és élettani szerepe
A kültakaró
A mozgás szervrendszere
A légzőrendszer
A keringési rendszer
Az emésztőrendszer
A kiválasztórendszer
A szaporodás szervrendszere
Az érzékszervek
Az idegrendszer
A szervrendszerek működésnek szabályozása
A szervezet egyensúlyi állapotát meghatározó mechanizmusok
Az emberi élet fejlődési szakaszai, a méhen belüli fejlődés, és az egyes szakaszok testi jellemzői

8.3.2. Kórok és kórokok

11 óra**

Az egészség és a betegség fogalma, holisztikus értelmezése
Az egészségi állapotot befolyásoló tényezők, a természetes és mesterséges környezet hatása az egészségre
Biológiai, pszichikus és szociális kór okok
A betegségek rizikófaktorai
Társadalmi helyzet szociális körülmények, pszichés állapot
Alkat, lezajlott betegségek, öröklés
Nem és életkor
A betegségek lefolyása, stádiumai, a kórlefordulás szakaszai, a betegség kimenetele
Tipikus kóros reakciók
Degeneráció
Sorvadás, elhalás
Heveny és idült gyulladás
Kóros immunreakciók

8.3.3. *A betegségek tünetei, a betegmegfigyelés szempontjai*

11 óra**

Az élettani adatok

Az állapotváltozások, a kór okok és kóros reakciók, a betegségek tünetei, az állapotváltozások és a betegmegfigyelés szempontjai

Kór okok és kóros reakciók, a betegségek tünetei

A főbb betegségcsoportok és tüneteik

Belgyógyászati betegségek

Sebészeti beavatkozást igénylő állapotok

Pszichiátriai megbetegedések

Neurológiai megbetegedések

Bőrgyógyászati betegségek

Reumatológiai betegségek

A fül, az orr és a gége megbetegedései

A szem betegségei

A fog és a száj betegségei

Urológiai betegségek

Nőgyógyászati betegségek

A csecsemő- és a gyermekkor betegségei

8.3.4. *A gondozás és a betegellátás laikus módszerei*

11 óra**

A gondozás fogalma, célja, feladatai

A gondozás célcsoportjai, tevékenységformái

A szükséglet-kielégítés és a gondozás komplexitása

Az autonómia megőrzésének lehetősége a gondozás folyamán

Az aktivitás fontossága és fenntartásának lehetőségei

A gondozási folyamat tervezése

A házipatika szerepe, a gyógyszerkezelés szabályai, a fertőtlenítőszeres eljárások

A fizikális és természetes gyógymódok

A házi-patika szerepeinek és gyógyszereinek összeállítása

A fertőtlenítőszeres eljárások alkalmazása

A gyógyszerek bejuttatása a szervezetbe

A gyógyszerelés hatásainak és esetleges mellékhatásainak megfigyelése, megfigyelési szempontok szerint

A gyógyszerelés, gyógyszerkezelés, gyógyszerértékelés szabályai és gyakorlata

8.4. A képzés helyszíne

Tanterem vagy egészségügyi szaktanterem, demonstrációs terem

A

10559-12 azonosító számú

**Elsősegély-nyújtási feladatok.
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

9. Népegészségügyi ismeretek tantárgy

36 óra/36 óra*

21 óra**

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés
**esti rendszerű felnőttoktatásban szervezett képzésben

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

9.1. A tantárgy tanításának célja

A tanulók holisztikus szemléletének kialakulása érdekében megismertetni az emberi egészség testi, lelki, szociális és spirituális összefüggéseit, kölcsönös egymásra hatását. Bemutatni az ország és a helyi társadalom legfontosabb demográfiai és epidemiológiai jellemzőit.

9.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A középiskolai biológia tantárgy emberrel foglalkozó fejezetei.

9.3. Témakörök

9.3.1. *Egészségmegőrzés*

10 óra**

Az egészség holisztikus értelmezése: az egészség, mint komplex fogalom

Az egészségtudat jelentősége;

Az egészséges életvitel feltételeinek értelmezése a Maslow-féle szükséglet-rendszerben

A szükséglet-kielégítés hiányainak hatása az egészségre

Az egészséget veszélyeztető tényezők: az egyén biológiai és pszichológiai adottságaiból eredő rizikófaktorok; mesterséges és természetes környezetből, helytelen életvitelből és a káros anyagok szervezetbe jutásából adódó rizikófaktorok

Az egészséges táplálkozás kritériumai,

A tevékeny életmód és az egészség kapcsolata

A környezetszennyezés, környezetvédelem

A civilizáció vívmányainak hatása az egészségre

A társadalom ártó-védő hatása

A társadalmi helyzet és az életmód összefüggése az egészséggel és betegséggel

A szegénység és a betegség összefüggései

A foglalkozási betegségek és megelőzésük

Az egészséget veszélyeztető szenvedélyek és szokások és ezek társadalmi vetületei

Adatok tanulmányozása a népesség egészségi állapotáról, a legfontosabb helyi, országos és nemzetközi népegészségügyi adatok, magyarázatuk

9.3.2. *Közegészség*

11 óra**

Társadalom-egészségtani ismeretek, népegészségügyi mutatók,

Magyarország és a település lakosságára jellemző legfontosabb demográfiai adatok, értelmezésük

A Népegészségügyi Program

A népbetegségek számító krónikus megbetegedések okai, prevenció és rehabilitációs lehetőségei; a prevenció három szintje; támogató rendszerek

Nemzetközi és világszervezetek, céljaik; WHO; magyar célok, NNP

A magyarországi oltási rend

A járványok megelőzésének és lokalizálásának teendői

A leggyakoribb fertőző és járványt okozó betegségek, azok tünetei és járványtana, a

fertőzőbetegek ellátása

A fertőtlenítőszeres és eljárások, a fertőzések elhárítása, a védőfelszerelések és azok használata

Egészségtudatos magatartás

9.4. A képzés helyszíne

Tanterem vagy egészségügyi szaktanterem és demonstrációs terem

10. Elsősegélynyújtási feladatok tantárgy

36 óra/36 óra*

21 óra

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

**esti rendszerű felnőttoktatásban szervezett képzésben

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

10.1. A tantárgy tanításának célja

A szociális szolgáltatások területén dolgozó szakembert felvértetni az elemi elsősegélynyújtási készségekkel, módszerekkel, rutinokkal, hiszen ezen a területen mindennapos szükség lehet ezekre az eljárásokra, akkor is, ha nem egészségügyi jellegű szolgáltatásokat nyújtanak.

10.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A Biológia - egészségtan tantárgy emberrel foglalkozó fejezetei

10.3. Témakörök

10.3.1. Elsősegélynyújtás

10 óra**

Az elsősegélynyújtási kötelezettség

Az elsősegélynyújtás alapszabályai

Mentőhívás, rendőrség, katasztrófavédelem értesítése

Az eszméletlenség, az eszméletlenség okai

A tudatzavar

Veszélyeztető állapotok, a közvetlen életveszély és az egészségi állapot gyors megváltozásának felismerése

Mechanikai sérülések

A vérzések jellemzői

Belső vérzések, sérülések

Légzési elégtelenségek. Légúti elzáródások

Idegentest a szemben és a légutakban

Áramütés jelei és a segítségnyújtás lehetőségei

Termikus balesetek: égés, fagyás, napszúrás, hőség, kihülés jellemzői és ellátásuk.

Csont és ízületi sérülések, az ellátás szabályai

A háztartási balesetek sérülései, ellátásuk

Belgyógyászati megbetegedések, belgyógyászati balesetek, heveny rosszullétek

Mérgezések, az ellátás szabályai

Epilepszia és lázas eklampszia

A cukorbetegség jelei és a cukorbeteg ellátásának lehetőségei

A leggyakoribb gyermekbetegségek és tüneteik, a tünetek enyhítésének technikái és módszerei

Védőoltások és kísérő tüneteik enyhítése

Tömegbalesetek, tömegkatasztrófák

10.3.2. Elsősegélynyújtás gyakorlata

11 óra**

A stabil oldalfekvés biztosításának módjai

Veszélyeztető állapotokból következő elsősegélynyújtási feladatok: újraélesztés, eszméletlen beteg ellátása, heveny rosszullétek,

A közvetlen életveszély és az egészségi állapot gyors megváltozásának felismerése

A légutak átjárhatóságának biztosítási technikái

Mechanikai sérülések ellátása

Külső vérzések ellátása

Idegen test a szemben és a légutakban

A segítségnyújtás lehetőségei, módszerei, technikái áramütés esetén.

Hő okozta balesetek ellátásának lehetőségei, módszerei, technikái

Az eszméletlen sérült ellátása

Teendő légzési elégtelenségek esetén

Csont és ízületi sérülések ellátása

Belgyógyászati megbetegedések, belgyógyászati balesetek

Mérgezések jellemzői és a segítségnyújtás módszerei, technikái

Elsősegély nyújtás sebészeti beavatkozást igénylő balesetek esetén

A sokkos és görcsös állapotok és a segítségnyújtás módszerei, technikái

Segítségnyújtás a fedél nélkül élők elemi fizikai ellátásában

Az éhezés, a kiszáradás jelei és a segítségnyújtás módszerei, technikái

A háztartási balesetek ellátása

10.4. A képzés helyszíne

Egészségügyi demonstrációs terem

A

11733-16 azonosító számú

**A szükségletfelmérés és a problémamegoldás részfeladatai
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

11. A szociális munka elmélete tantárgy

63 óra/67 óra*

42 óra**

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés
**esti rendszerű felnőttoktatásban szervezett képzésben

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

11.1. A tantárgy tanításának célja

Átfogó ismeretek nyújtása a szociális munka sajátosságairól, a segítő foglalkozásokban érvényesülő elméleti irányzatokról, értékekről és etikai követelményekről. A mindennapi szakmai munka során használható tudás kialakítása a szociális munka formáiról, módszereiről, eszközeiről. Ismeretek közvetítése a közvetett és közvetlen szociális munkáról. Felkészíteni a tanulókat az egyéni esetkezelés, a családokkal, csoportokkal történő szociális munkára. Integrált tudás nyújtása, hogy a szociális asszisztens és a rehabilitációs nevelő, segítő megfelelő segítséget tudjon nyújtani a klienseknek problémáik megoldásában.

11.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A Történelem tantárgy társadalom- és kultúrtörténeti fejezetei. A szakképzés során megismert társadalomismereti, jogi, szociálpolitikai, etikai, népegészségi ismeretek és gyakorlatok, valamint a szükségletfelmérés és a problémamegoldás területéről tanult ismeretek

11.3. Témakörök

11.3.1. *Általános szociális munka*

11 óra**

A szociális munka, mint tudományterület.

A szociális munka története, a szociális munka XX. századi megjelenése Magyarországon .

A szociális munka definíciója, szándéka, célja, formái és módszerei, színtere
Jellemzői, sajátosságai, kapcsolata a többi segítő hivatással (pszichológia, pedagógia, jog, egészségügy, stb).

Elméletek, ideológiák a szociális munkában: általános rendszerelméleti, strukturális, ökológiai, szociális tanulás, problémamegoldó, szerepelméletre építő modell

A szociális munka tevékenységének rendszere; a közvetlen és közvetett szociális munka fogalma; tevékenységének és módszereinek áttekintése

A szociális munka értékei és etikai szabályai

A szakmai kompetenciahatárok és az együttműködés a szociális munkában

A szociális szakember szerepei, felelőssége

A segítő munka folyamatának tervezése

A team munka, az esetmegbeszélés és a szupervízió szerepe

11.3.2. *Szociális munka egyénnel és családokkal*

11 óra**

A szükségletek fogalma, feltárásának módszerei

Maslow féle szükségletek hierarchiája

Humánökológiai modell alkalmazása

Az esetkezelés fogalma és jellemzői

Elméleti irányzatok

pszichoanalitikus

funkcionális

pszichoszociális

problémamegoldó

viselkedés-lélektani
családterápiás, stb.

A problémamegoldó modell alkalmazása, szakaszai és a szakaszokhoz kapcsolódó módszerek és technikák

Krízis, a krízis állapot, krízishelyzet

A krízisek csoportosítása

A krízisek lefolyása, kimenetele

A krízisben lévő személy jellemzői

A krízisintervenció lépései

A családsegítés, a családgondozás

A családstruktúra fogalma, a családi alrendszerek, a családi hierarchia

A családi életciklus, krízisek

Szociális munka a családokkal

11.3.3. Szociális munka csoportokkal

7 óra**

A csoport fogalma, célja, a csoport alkalmazásának lehetőségei, keretei a szociális munkában

Csoportelméletek, a csoportmunka modelljei:

társadalmi célmodell (bizottságok, adminisztratív csoport, képviseleti testületek, teamek, esetkezelési konferenciák, társadalmi akciócsoportok)

gyógyító modell (oktató csoport, személyiségfejlesztő csoport, terápiás csoport, szocializációs csoport)

reciprok modell (önsegítő csoport)

Az egyetemes emberi jogok és azok érvényesülése a csoportmunka folyamán

A szociális csoportmunka folyamata

Tervezés

Szervezés

A csoportfejlődés öt szakasza

Csoportszerepek

A csoportmunka lezárása

Csoportdinamikai jelenségek

A csoport kommunikációs és interakciós mintái

Csoportkohézió

Csoportnorma, szociális kontroll

Csoport-kultúra

A csoportszerepek közötti dinamizmus, építő és destruktív folyamatok

A csoport vezetése

A vezetést meghatározó tényezők

Vezetői stílusok

Kommunikációs hibák

Kezelési technikák

11.3.4. Közösségi szociális munka

13 óra**

A közösségi szociális munka formái és folyamata

Szociális tervezés

Közösségfejlesztés, szociális fejlesztés

Közösségszervezés

A közösségfejlesztés meghatározása

A szociális tervezés szempontjai, fázisai

A közösségfejlesztés szemlélete
A közösségfejlesztés kialakulás Magyarországon, a XX. századvégi kísérletek (Bakony, Csenger)
A közösségfejlesztési folyamat fázisai
Cselekvési technikák a közösségfejlesztésben
A közösségi szociális munka történeti gyökerei, az elméletalkotást segítő tudományterületek
A közösségszervezés céljai, a célok elérését szolgáló programok és eljárások
Támogató rendszerek
Szomszédságok megismerése, szomszédsági szociális munka
Közösségi profil
A közösségszervező legfontosabb szerepei
A projektépítés főbb szakaszai
A szociális akció

11.4. A képzés j helyszíne

Tanterem

12. A szociális problémák megjelenésének összefüggései tantárgy 72 óra/75 óra*

42 óra**

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés
**esti rendszerű felnőttoktatásban szervezett képzésben

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

12.1. A tantárgy tanításának célja

Megvilágítani a társadalmi egyenlőtlenségek újra-termelődésének okait és mechanizmusait; bemutatni az egyenlőtlenségek magyarországi társadalmi és területi jellemzőit; felkészíteni a tanulókat a szociális problémák összefüggéseinek megértésére, az okok és megoldások komplex értelmezésére, hozzájárulni a szociális érzékenységük fejlődéséhez

12.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Társadalomismeret, a történelem tantárgy társadalomtörténeti fejezetei, valamint társadalom-földrajzi információk, a demográfiai és gazdasági adatok ábrázolási technikái. A szakképzés során megismert társadalomismereti, jogi, szociálpolitikai, etikai, népegészségi ismeretek és gyakorlatok.

12.3. Témakörök

12.3.1. Társadalmi összefüggések

10 óra**

A társadalom egyenlőtlenségeit generáló viszonyok, az egyenlőtlenségeket újratermelő mechanizmusok
A társadalmi különbségek, a társadalom látható egyenlőtlenségei, az egyenlőtlenségek dimenziói
A kultúra fogalma, a kulturális különbségek életmódot meghatározó összefüggései, a szubkultúra és az életmódot meghatározó szerepe
A normák, az értékek, az értékek egységesülése, küzdelme
A szociális érdekek megjelenése és érvényesülése, a kapcsolati lehetőségek
A munkaerőpiac viszonyai, működése
A mobilitás, a társadalmi mobilitás lehetőségei, a szegregáció

A szociális ellátás állami, egyházi és civil szervezetei, intézményrendszere
A társadalmi előítéletek működése a szociális problémák definiálása és kezelése területén
A társadalmi problémák nyilvánosságának kérdései, az érdekérvényesítés egyenlőtlenségei
Egyenlőtlenségek és veszélyeztetett társadalmi csoportok, diszkrimináció és szegregáció mai arcai
A szociális problémák jelentkezésének jelzőrendszere
Gyerekszegénység, a pályakezdők és a családalapítás előtt állók esélyei, az idős munkavállalók, a nők társadalmi helyzete
A roma népesség helyzete, hátrányainak torlódása
A nagy családosok és az egyszülős háztartásban élők helyzete
A fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek társadalmi esélyei, hátrányai
Az Európai Unió társadalmi értékei
A társadalmi integráció mintái az Európai Unió országaiban

12.3.2. A személyiségben rejlő összefüggések

10 óra**

A személyes életút és a családi minták hatásai
A családi és a társadalmi minták harmóniája, diszharmóniája
A családon belüli erőszak és a gyermekek bántalmazása
Az előnyök és hátrányok átörökítése a szocializáció során
A személyiségfejlődés és a viselkedés zavarai
A kóros lelki jelenségek, fejlődési zavarok és a deviáns viselkedés
A pszichikus zavarok tünetei 6-12 éves korban, a serdülők és az ifjúkorúak inadaptációja
A felnőtt személyiség és viselkedés zavarai
A testi és lelki adottságok összefüggései
A veszteségek, a gyász és azok pszichés feldolgozása

12.3.3. A problémamegoldó modell

10 óra**

Az emberi szükségletek rendszere, az emberek egyedi szükségletei, a szükségletek összefüggése az életkorral és a társadalmi helyzettel
A válsághelyzetek és a szükségletek módosulása
A szükségletfeltárás módszerei és eszközei, komplexitása
A problémák számbavételének módszerei, problémalista
Az erőforrás fogalma, típusai; a hiányok és erőforrások számbavételének módszerei
Az életminőségét javító tárgyi eszközök és szolgáltatási lehetőségek
A problémamegoldó folyamat és szakaszai
A problémamegoldó folyamatban alkalmazható módszerek
A szociális munkás és a szociális asszisztens, valamint a rehabilitációs nevelő segítő, a gyermek-és ifjúsági felügyelő szerepei, felelőssége kompetencia határai

12.3.4. A szociális munka Etikai Kódexe, etikai dilemmák

12 óra**

A társadalmi és a szakmai etika
A szociális munka etikai szabályai
A szakmai etikai szabályok ismerete és alkalmazása
Az emberi értékek, méltóság és autonómia tisztelete a szociális ellátás gyakorlatában
A gyermekek autonómiájának, méltóságának, identitásának, magukkal hozott értékeinek, normáinak tiszteletben tartása

A szociális munka értékei és az Etikai Kódex előírásai
A szociális szakember szerepei, felelőssége
A szakmai kompetenciahatárok és az együttműködés etikája
Az előítéletek hatása a szociális segítségben
Az együttműködés etikai szabályai, a szakmai titoktartás és korrekt tájékoztatás módjai
A szociális szakember szerepei, felelőssége
A szociális munka értékei
Az emberi méltóság egyenlősége a szociális munkában
Etikai dilemmák a szociális munkában
A szakmai etikai dilemmák értelmezése és megoldási módjai
A Szociális Munka Etikai Kódexe
Az Etikai Kódex érvényesítésének dilemmái
Kompetenciahatárok a szociális munka gyakorlatában

12.4. A képzés helyszíne

Tanterem

A

10558-16 azonosító számú

Önálló szociális segítő feladatok

megnevezésű

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

13. A szociális munka gyakorlata tantárgy

64 óra/70 óra*

42 óra**

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés
**esti rendszerű felnőttoktatásban szervezett képzésben

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

13.1. A tantárgy tanításának célja

Az elméleti tudás, a gyakorlati készségek és a szakmai attitűd integrációjának elősegítése a mindennapi szakmai munka során használható tudás kialakítása érdekében. A gyakorlata során megismerni az eseti, a családokkal, a csoportokkal és a közösségekben végzett szociális munkát. A tanulók 2-3 fős kiscsoportokban személyre szabott feladatokban próbálhassák ki felkészültségüket. Irányítással és önállóan végezhetnek a kompetenciájuknak, felkészültségüknek megfelelő információnyújtási és szolgáltatási munkákat, végezhetnek a munkához kapcsolódó adminisztrációt. A gyakorló terepek kiválasztásakor és a tanulók terepre helyezésekor vegyék figyelembe az egyén szakmai érdeklődést és motivációt. A tereptanárok a saját felkészültségüknek és munkakörüknek megfelelő munkába vezetik be a tanulókat. Itt mutatják be a szociális munka formáit, módszereit, eszközeit. Ezek a gyakorlatok fontos szerepet töltenek be a tanulók integrált tudásának kialakításában, hogy a szociális asszisztens és a rehabilitációs nevelő, segítő megfelelő segítséget tudjon nyújtani a klienseknek problémáik megoldásában

13.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A középiskolai Történelem tantárgy társadalom- és kultúrtörténeti fejezetei. A szakképzés során megismert társadalomismereti, jogi, szociálpolitikai, etikai, népegészségi ismeretek és gyakorlatok, valamint a szükségletfelmérés, a problémamegoldás területéről és a szociális munka elméletéről tanult ismeretek.

13.3. Témakörök

13.3.1. Az egyéni esetkezelés és a családsegítés gyakorlata

16 óra**

A tereptanár munkájának, módszereinek, technikáinak, magatartásának és a kliensekkel kialakított viszonyának megfigyelése

Az intézmény szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi rendszerben és a település szociális ellátásában betöltött helyének megismerése

Az intézmény belső struktúrájának tanulmányozása

A döntések kialakulásának megfigyelése

Az intézményben megoldott szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi problémák és a segítségért forduló klienskör megismerése

A kínált szolgáltatások és a klienskör szükségletei közötti viszony

Az esetkezelés és a családsegítés rendjének szabályainak megfigyelése, alkalmazása

Az esetvitel és a családsegítés folyamatának megfigyelése

Az esetkezelés és a családsegítés során alkalmazandó jogszabályok összegyűjtése és értelmezés

Részvétel a kliensek fogadásában, a fogadó tér kialakításában, az információszolgáltatásban

A problémamegoldó modell működésének megfigyelése és alkalmazása

A választott egyén problémáinak előtörténete

A korábbi családsegítő folyamatok megismerése, a folyó ügyek figyelemmel kísérése

A tereptanárral közösen kiválasztott család problémáinak megoldásában való

részvétel

Az esetmegoldáshoz kapcsolódó adatok, információk gyűjtése

Az esetkezeléshez és a családsegítés kapcsolódó adminisztráció megfigyelése, elkészítése, alkalmazása

A családsegítő munkához szükséges adatok, információk, jogszabályok összegyűjtése, értelmezés

A szükségletek és erőforrások feltárásában való részvétel

Más az esetvitelre és a családsegítésre befolyást gyakorló intézményekkel, a jelzőrendszer tagjaival való kapcsolat

A kliensek más intézményekkel, saját családjukkal, munkahelyükkel való kapcsolatának közvetett és közvetlen segítése

Az esetmegoldás és a családsegítés eredményességének értékelésében való részvétel

Egyéni és családi krízisek, krízisintervenció

Az adminisztrációs munka végzését segítő számítástechnikai programok használata

Jegyzőkönyvek, nyilvántartások vezetése

Adatok gyűjtése, rögzítése

Követelmény:

“Az előzetesen megvalósított, egybefüggő, két hetes gyakorlatról szóló minimum 5 oldal terjedelmű napló”;

13.3.2. A csoportokkal végzett szociális munka gyakorlata 13 óra**

A tereptanár munkájának, módszereinek, technikáinak, magatartásának és a kliensekkel kialakított viszonyának megfigyelése

A csoportmunka folyamatának, módszereinek és a csoportdinamikai folyamatok megfigyelése

Részvétel a csoportmunka tervezésében, a csoportmunka eszközeinek, módszereinek kiválasztásában

Közreműködés a csoportok szervezésében, működési feltételeik kialakításában és vezetésében

Közreműködőként való részvétel a csoport munkájában

Részvétel a csoportmunka eredményeinek értékelésében

Részvétel önszolgáltató csoportok munkájában, működési feltételeik javításában

A csoportmunka adminisztrációjának megfigyelése és gyakorlása

13.3.3. A közösségi szociális munka gyakorlata 13 óra**

A tereptanár munkájának, módszereinek, technikáinak, magatartásának és a kliensekkel kialakított viszonyának megfigyelése

A lakóhely, lakóközvet szociális szükségleteinek és erőforrásainak felmérése, összevetése

A helyi közösségi szociális munka tanulmányozása,

A helyi társadalom spontán önszerveződéseinek, önszolgáltató szervezeteinek megismerése

Nonprofit szervezetek megjelenési formáinak, struktúrájának és irányítási rendszerének megismerése

Részvétel közösségi munkában, együttműködés más intézményekkel és az önkormányzatokkal

A lakásotthoni, lakóotthoni feladatok

A hajléktalan-ellátásban jelentkező feladatok

Pályázatírásban való részvétel

Projekt tervezésében, szervezésében és megvalósításában való részvétel
A közösségi szociális munka adminisztrációjának megfigyelése és gyakorlása
Az adminisztrációs munka végzését segítő számítástechnikai programok használata

13.4. A képzés helyszíne

Az iskola környezetében található, különböző fenntartású, jóléti ellátó intézmények: családsegítő és gyermekjóléti alapellátás, gyermekvédelmi szakellátási intézetek, önkormányzatok szociális és közművelődési intézményei, bentlakásos intézetek, nappali és éjszakai ellátást nyújtó intézmények, szociális konyha, nappali melegedő, hajléktalan szálló, stb.

14. Esetmegbeszélés és szupervízió gyakorlata tantárgy

27 óra/31 óra*

18 óra**

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés
**esti rendszerű felnőttoktatásban szervezett képzésben

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

14.1. A tantárgy tanításának célja

Az esetmegbeszélés a gyakorlat egész időszakában támogatja a tanulót a felkészülésben és a szakmai felelősségek felismerésében. Kiscsoportos team munkában segíti a tanulót a gyakorlat során szerzett élmények feldolgozásában, végig gondolásában. A tanulók tapasztalatot szerezhetnek arról, hogy az eseteket, hogyan lehet több szempont szerint értelmezni, s ez szerepet játszik abban, hogy gondolkodásuk rugalmasabb legyen, előítéleteik oldódjanak. A szupervízió lehetőséget biztosít a tanulónak, hogy tudja használni a személyiség védelmének eszközeit a szupervízió folyamatában és igényelje a szupervíziós támogatást szakmai személyisége fejlődése érdekében.

14.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A középiskolai Történelem tantárgy társadalom- és kultúrtörténeti fejezetei. A szakképzés során megismert társadalomismereti, jogi, szociálpolitikai, etikai, népegészségi ismeretek és gyakorlatok, valamint a szükségletfelmérés, a problémamegoldás területéről, a szociális munka elméletéről tanult ismeretek és szociális munka gyakorlata során szerzett tapasztalatok.

14.3. Témakörök

14.3.1. Esetmegbeszélés

11 óra**

Az esetmegbeszélése, elemzése (kiválasztás, megfigyelés, elemzés, értékelés, stb.)

Az eset bemutatása

A személyiségjogok védelme

A szociális szakember szerepei, felelőssége a szociális ellátás gyakorlatában

A problémák meghatározása

A kompetenciák tisztázása

A személyes érintettség feltárása

A megoldás, a kimeneti lehetőségek felvázolása

Elvárások, érzelmek feltárása

A nehézségek, felmerülő problémák

A munkafolyamatban való részvétel értelmezése

A gyakorlat során felmerült etikai kérdések mérlegelése, a dilemmák értelmezése a tereptanár és a gyakorlólhely más szakembereinek segítségével

A szociális munka értékeinek és etikai szabályainak érvényesülése a szociális ellátás gyakorlatában

A szakmai kompetencia határok és az együttműködés etikájának érvényesülése a szociális ellátás gyakorlatában

Az emberi értékek és autonómia tisztelete a szociális ellátás gyakorlatában

A szociális munka dilemmáinak megoldása a szociális ellátás gyakorlatában

14.3.2. Szupervízió

7 óra**

A szakmai munkát, a kommunikációt vagy a személyiséget veszélyeztető tényezők feltárása

A csoportmunka támogató lehetőségének alkalmazása a szakmai gyakorlat során

Önreflexió alkalmazásával megelőzni a kiégést

A gyakorlat során a szakmai megterhelésekkel való találkozás élményeinek feldolgozása a csoport védett környezetében

A felkészülés, a munka és a feldolgozás egységére való igény kialakítása

14.4. A képzés helyszíne

Tréningyszerű munkára alkalmas csoportszoba a gyakorlólhelyen vagy a képző iskolában

15. Mentálhigiéné tantárgy

36 óra/42 óra*

24 óra**

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés

****esti rendszerű felnőttoktatásban szervezett képzésben**

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

15.1. A tantárgy tanításának célja

A megszerzett ismeretek integrációja, továbbá új elméleti ismeretek nyújtása a lelki egészség megőrzésének, a holisztikus szemlélet kialakítása, a tapasztalatok holisztikus szemlélet szerinti átgondolása érdekében. Az egyéni életvezetés segítése, a személyiséget védő mechanizmusok kialakítása.

15.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A középiskolai Történelem tantárgy társadalom- és kultúrtörténeti fejezetei. A szakképzés során megismert társadalomismereti, jogi, szociálpolitikai, etikai, népegészségi ismeretek és gyakorlatok, valamint a szükségletfelmérés, a problémamegoldás területéről, a szociális munka elméletéről tanult ismeretek és szociális munka gyakorlata során szerzett tapasztalatok.

15.3. Témakörök

15.3.1. Mentálhigiéné elmélete

12 óra**

A mentálhigiéné fogalma, szerepe,

Nemzetközi és magyar törekvések a lelki egészség megőrzésére

A lelki egészség meghatározói

A mentálhigiéné formái (egyéni-közösségi, preventív-korrektív); a közösségi mentálhigiéné szinterei

Az elmélet és a gyakorlat integrálása, az emberi kapcsolatok komplexitása, az ember holisztikus értelmezése

Egészség és társadalom, deviancia és a másság a társadalomban, a természetes támaszok, az emberi szükségletek változása az életkorok szerint

A mentálhigiénés konzultáció formái (eset-, pedagógus-, programközpontú, segítő)
Az egészség holisztikus szemlélete; a természetes támogató rendszerek, életmód és életvezetés
A lelki egészség jellemzői, a személyiség megküzdő képessége, ezek fejlesztése
Védekező, elhárító mechanizmusok, a coping
Az önsorspusztító magatartásformák, ezek megelőzése
Az egyéni és közösségi válsághelyzetek
A stressz hatásai
Az én-védő mechanizmusok, a pszichoszomatikus betegségek, krízis és a krízisintervenció
A segítő kapcsolat kialakítása, fenntartása és lezárása, ennek technikái
A segítő kapcsolat működtetésének mentálhigiénés vetülete, a segítő beszélgetés, mint sajátos kommunikációs forma
A társadalmi szolgáltató rendszerek mentálhigiénés vonatkozásai
Támogató rendszerek
A munkapszichológiája, a munkahelyi mentálhigiéné

15.3.2. A segítés mentálhigiénés vonatkozásai

12 óra**

Az érett segítő személyiség
Szociális és életvezetési segítségnyújtás, a segítő kapcsolat felvétele, fenntartása és lezárása
Az izoláció megelőzése, az intézményi beilleszkedés segítése, az intézményi életformához való alkalmazkodás elősegítése
Krizisek, konfliktusok felismerése, kezelése.
Veszteségek
A személyes veszteségek, a veszteségek feldolgozásának szakaszai
A veszteségek feldolgozásának lehetőségei
A hitélet gyakorlásához segítségnyújtás
A társadalmi szolgáltató rendszerek mentálhigiénés vonatkozásai
A segítő mentálhigiénéje: a segítő kapcsolat csapdái, a szindrómás segítés jellemzői és kialakulásának okai,
A kiégés jelei, a kiégés megelőzése
A pihenés, rekreáció formái; szabadidős tevékenységek, a kapcsolati és a személyes erőforrások feltárása
A munka társas vonatkozásai; szervezetpszichológia; vezetők és vezetettek
A saját munka szervezése, időgazdálkodás;
A munka- és lelki egészség, a pihenés pszichológiája
A munkanélküliség lelki hatása

15.4. A képzés helyszíne

Tanterem, csoportterem,

A

10562-16 azonosító számú

**Szabadidő-szervezési és rekreációs feladatok.
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

16. A szabadidő-szervezés és rekreáció elméleti ismeretei tantárgy

150 óra/150 óra*

84 óra**

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés
**esti rendszerű felnőttoktatásban szervezett képzésben

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

16.1. A tantárgy tanításának célja

A tanulók felkészítése arra, hogy a különböző szociális gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményekben változatos feltételeket tudjanak kialakítani és felkínálni a kliensek szellemi és fizikai aktivitására, a szabadidő személyiséget fejlesztő, hasznos eltöltésére és a rekreációra.

16.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A Magyar irodalom, Művészeti ismeretek, Informatika, Testnevelés és a különböző sportfoglalkozások.

16.3. Témakörök

16.3.1. *Az életmódváltás és a szabadidő fontossága*

21 óra**

Az egészségre ártalmas és veszélyes életmód jellemzői, az önsorspusztító magatartás.
Az életmódváltás nehézségei, a munka és a szabadidő aránya.
A szociális szakember kompetenciái az életmódváltással kapcsolatban.
A mesterséges és természetes környezetből, helytelen életvitelből és a káros anyagok szervezetbe jutásából adódó rizikófaktorok.
A tevékeny életmód és az egészség kapcsolata;
A környezetszennyezés, környezetvédelem.
A civilizáció és vívmányainak hatása az egészségre .
Az egészséges táplálkozás kritériumai.

16.3.2. *A szabadidő-szervezési és rekreációs alapismeretek*

42 óra**

A szabadidő-szervezés elmélete: a szabadidő fogalma, tartalma, eszközzrendszere
Módszertana: a szükségletek, személyi és tárgyi feltételek felmérésének módszerei
A szabadidős és rekreációs tevékenységek családi kapcsolatokat erősítő szerepe.
A szabadidős és rekreációs tevékenységek szerepe az intézménybe történő beilleszkedésben.
A szabadidő eltöltésének csoportos formái; szociálpszichológiai összefüggései
A rekreáció elmélete: fogalma, tartalma, eszközzrendszere, felosztása; a rekreáció határtudományai; egészség, fittség, munkavégző képesség; pszichikai hatása
Szükséglet- és állapot-felmérési, fittségi tesztek és próbák
A saját tevékenységkészlet számba vétele
A rekreáció formái; in- és outdoor tréningek; rekreációs programok tervezése
A különféle lakossági rétegek és csoportok rekreációja
A szabadidős és rekreációs programok tervezése
A szociális asszisztens közreműködése a terápiás és készségfejlesztő programokban, a szolgáltatást igénybe vevők meglévő képességeinek szinten tartása és fejlesztése érdekében, az ellátottak motiválásában.
Együttműködés más szakemberekkel a programok szervezésben.
Az intézmény kapcsolati rendszerének felhasználása a szabadidős és rekreációs tevékenységek választékának bővítéséhez.

A tárgyi feltételek biztosítása

16 óra**

A tárgyi feltételek előállítás, kialakítása és biztosítása intézményi alapanyagokból
A tevékenységekhez szükséges technikai-, informatikai eszközök biztosítása, szabályos alkalmazása.

A pályázati lehetőségek, a pályázatok körének ismerete, a pályázati célok és feltételek ismerete, a pályázati információk gyűjtési lehetőségeinek ismerete

Pályázat készítés elmélete: lépései; elkészítésének nehézségei

Főbb alaki és tartalmi hibák; kizárást jelentő okok

Szakmai problémák (a projekt hatékonysága, megvalósíthatósága, fogalmazási problémák, stb.)

A saját személyi és tárgyi erőforrások és tervek ismerete

A pályázatban résztvevők mozgósítása, hálózatépítés

A csoportos szabadidős programok marketingjek

16.3.3. Munka-, baleset- és tűzvédelem

5 óra**

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételei

Balesetek, balesetveszélyek, balesetvédelem, baleset-elhárítás, baleset-megelőzés, biztonsági intézkedések.

Az előírások adaptálása a különböző tevékenységekhez, felsőfokú szakember irányításával.

Eljárás munkabalesetek esetén, a szociális asszisztens feladatai

Baleset-elhárítási propaganda: vizuális, akusztikai, lélektani módszerek és eszközök

A baleset előfordulása a mindennapi életben és a lakásban, balesetveszélyek, baleset kialakulásának okai

A munkavégzéssel összefüggő általános és egyéb veszélyforrások, a munkahelyre és a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági szabályok

A veszélyforrások csoportosítása: a háztartási veszélyek, a munkahelyi veszélyek, a közlekedési veszélyek, a különböző sajátos tevékenységi formák veszélyei

A baleset kimenetele és következményei: pl. ideiglenes vagy tartós munkaképtelenség, halálos kimenetel

A veszélyek elhárításának lehetőségei, módszerei, eszközei; mindennapi érintésvédelmi és szigetelési eljárások; a menekülési útvonalak kijelölési feltételei, az egyéni védőeszközök használata a szabadidős tevékenységek során.

A különféle anyagok és vegyszerek, mérgek biztonságos tárolása, nyilvántartások vezetése, a veszélyes anyagok tárolásának szabályai

Tűzvédelem, tűzoltás, tűzoltó eszközök és készülékek elméleti ismerete

Tüzek: természetük, okaik, megelőzésük, lefolyásuk és típusuk

Tűz- és robbanásveszélyes anyagok

Tűzjelzés, riasztás, a tűzoltás taktikája és technikája

A tűzoltás megszervezése

Megfelelő munkakörülmények: a munkatevékenység során előforduló veszélyforrások és az ellenük való védekezés módjai

A tűz- és munkavédelemhez szükséges szabályok, utasítások és információk fellelhetőségének ismerete

Tűz- és munkavédelem a munkahelyen.

16.4. A képzés helyszíne

tanterem, foglalkozási terem

17. A szabadidő-szervezés és rekreáció gyakorlata tantárgy

318 óra/318 óra*

186 óra**

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés
**esti rendszerű felnőttoktatásban szervezett képzésben

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

17.1. A tantárgy tanításának célja

A tanulók felkészítése arra, hogy a különböző szociális gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményekben változatos feltételeket tudjanak kialakítani és felkínálni a kliensek szellemi és fizikai aktivitására, a szabadidő személyiséget fejlesztő, hasznos eltöltésére és a rekreációra

17.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A Magyar irodalom, Történelem, Művészeti ismeretek, Informatika, Testnevelés és a különböző sportfoglalkozások, manuális készségfejlesztés, szociálpszichológiai ismeretek, szociális munka csoportokkal, közösségi szociális munka.

17.3. Témakörök

17.3.1. Szabadidős és rekreációs technikák

91 óra**

Játékok, szabadidős és rekreációs sportok technikáinak gyakorlása

Fizikai, művészeti, szellemi és mozgásos tevékenységek technikáinak elsajátítása a képző intézmény által felkínált lehetőségekből választva.

Szabadban szervezhető tevékenységek

A különböző élethelyzetű személyek bevonása, motiválása a különböző tevékenységekbe.

A különböző szociális intézményekben szervezett szabadidős foglalkozások: kártya- és társasjátékok, sajtótermékek, könyvek, tömegkommunikációs eszközök, hitéleti és egyéb rendezvények, kulturális, szellemi és szórakoztató tevékenységek

A különböző programok szerepe az izoláció megelőzésre, feloldására, a társas kapcsolatok elősegítésre.

17.3.2. A szabadidő-szervezés és rekreáció gyakorlata

84 óra**

A szabadidő eltöltésének csoportos és egyéni formái; a rekreáció formái

Közreműködés a csoportos szociális munkához kapcsolódó szabadidő-szervezési feladatok megvalósításban, felsőfokú szakember irányításával

Közreműködés a közösségi szociális munkához kapcsolódó szabadidő-szervezési feladatok megvalósításban, felsőfokú szakember irányításával.

A szabadidő-szervezés és a rekreáció módszertanának alkalmazása a különböző élethelyzetű ellátottak számára, a szociális szolgáltatások különböző intézményeiben .

A tevékenységek tervezésének és szervezésének megfigyelése, részvétel a spontán és szervezett játékok, szabadidős tevékenységek lebonyolításban.

Közreműködés az intézményi partnerek által szervezett szabadidős tevékenységek lebonyolításában.

A különböző tevékenységek mentálhigiénés hatásai.

A különböző tevékenységek stresszoldó hatásának megfigyelése és alkalmazása.

A tevékenységek közben jelentkező krízishelyzetek, zavartság, pszichés változások felismerése, szakemberhez irányítás.

Konfliktusok keletkezése a szabadidős tevékenységek során, a konfliktusok

felismerése és kezelése.

Részvétel a tevékenységek tervezésében és szervezésében a tevékenységek feltételeinek kialakításában, a gondozottak motiválásában, az igények felmérésében.

A részt vevők eljutásának megszervezése, szükség esetén, a foglalkozásokra.

A részt vevők terhelhetőségének, érdeklődésének, életkorának, stb. figyelembe vétele.

Fogyatékos személyek számára szervezett programok speciális feladatai.

Kommunikációs és kapcsolati problémák felismerése, oldása, kezelése.

Sajátos kommunikációs jelzések, kommunikációs hiányosságok értelmezése, tolerálása.

Részvétel a mindennapi önellátási tevékenységek megvalósításában, támogatásában; házi gondozás keretében, a lakóotthonokban és a bentlakásos intézményekben.

Részvétel a rekreációs és gyógytornajellegű foglalkozások megvalósításában, a családi és emberi kapcsolatok ápolásában, a szellemi, kulturális és művészeti tevékenységek megvalósításában.

A csoportos szabadidős programok marketingje.

A különböző technikai eszközök (sport, informatikai, kommunikációs, stb.) biztosítása és használata.

A szabadidős és rekreációs tevékenységek dokumentálása.

A szociális asszisztens saját tevékenységének értékelése.

Követelmény:

- Egy, a gyakorlati idő alatt megvalósított szabadidős vagy rekreációs program jegyzőkönyve

- "Egy megvalósított, egybefüggő, kéthetes szakmai gyakorlaton alapuló önálló szociális segítő tevékenységről készült, minimum 15 oldal terjedelmű záródolgozat", melyet a szakmai bírálattal együtt a vizsgabizottság rendelkezésére kell bocsátani a komplex szakmai vizsgát megelőzően legalább 10 nappal.

17.3.3. Munka-, baleset- és tűzvédelem gyakorlata

11 óra**

A munka-, baleset- és tűzvédelmi szabályok értelmezése és alkalmazása

A munka-, baleset-és tűzvédelem szabályainak adaptálása a különböző helyszíneken szervezett tevékenységekhez.

A résztvevők tájékoztatásnak szabályai.

Teendők a foglalkozás közbeni baleset esetén, a szociális asszisztens jelentési feladatai.

Dokumentáció ismerete

A munka-, baleset- és tűzvédelmi szabályok adaptálása az emberek adottságaihoz, az adott környezet viszonyaihoz (lakás, foglalkozási terem, csoportszoba, stb.)

A veszélyek elhárítási lehetőségeinek, módszereinek, eszközeinek alkalmazása; mindennapi érintésvédelmi és szigetelési eljárások alkalmazása.

A veszélyek elhárítása; mindennapi érintésvédelmi és szigetelési eljárások alkalmazása; a menekülési útvonalak kijelölése, a tűzoltó készülék használata.

A munkavégzéssel összefüggő általános és egyéb veszélyforrások a munkahelyre és a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági szabályok betartása.

A veszélyforrások csoportosítása: a háztartási veszélyek, a munkahelyi veszélyek, a közlekedési veszélyek, a különböző sajátos tevékenységi formák veszélyei.

17.4. A képzés helyszíne

Tornaterem, a szabad természet, foglalkozási terem

A

10563-16 azonosító számú

**A szociális munka adminisztrációja
megnevezésű**

szakmai követelménymodul

tantárgyai, témakörei

18. A szociális adminisztráció tantárgy

278 óra/278 óra*

154 óra**

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés
**esti rendszerű felnőttoktatásban szervezett képzésben

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

18.1. A tantárgy tanításának célja

A tanuló ismerje meg az adott intézményekhez tartozó adminisztrációs feladatokat és dokumentumokat. Tudjon tájékozódni a szociális ellátórendszer működésében, illetve részt tudjon venni az intézményi adminisztrációs rendszer kialakításában és fejlesztésében. Részt tudjon venni a pályázatok megírásában.

Továbbá a tanuló ismerje meg az adott intézményekhez tartozó adminisztrációs feladatokat és dokumentumokat. Tudjon tájékozódni a szociális ellátórendszer működésében, illetve részt tudjon venni az intézményi adminisztrációs rendszer kialakításában és fejlesztésében. Részt tudjon venni a pályázatok megírásában. A szociális ellátások rendszerének ismerete. Tudja, hogy a kliens milyen ellátásra jogosult, mit vehet igénybe, illetve képes legyen az adott ügyben eljárni. Tudja a szociális intézményrendszerben működő intézmények feladatait.

18.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A szakképzés során megismert társadalomismereti, jogi, informatikai, szociálpolitikai, ismeretek és gyakorlatok. A monitorozó és az intézményt megismerő gyakorlatokon az adott intézmény adminisztrációs feladatairól és dokumentumairól szerzett információk.

18.3. Témakörök

18.3.1. Az intézmények működésének jogi háttere

14 óra**

Az intézmény létesítése és a jogszabályok által előírt dokumentumok (alapító okirat, Szervezeti és Működési Szabályzat, különböző szabályzatok)

Intézményi jogviszony létrejötte

Intézményi nyilvántartások

Tájékoztatási köteleesség, adatvédelem

Tájékoztatás az érdekvédelmi szervezetek eléréséről, az igénybe vehető ellátott jogi szolgáltatásokról, a panaszkezelés módjáról.

18.3.2. Intézményi adminisztráció

65 óra**

A szociális és gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátási intézmények adminisztrációs rendjét előíró jogszabályok

Az kötelezően előírt dokumentumok (naplók, űrlapok)

Intézményi adminisztráció, ügyiratok tartalmi és formai követelményei

A szolgáltatást igénybe vevőkkel kapcsolatos adminisztrációs feladatok, az 1/2000 SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló, valamint a gyermekjóléti alapellátásról és a gyermekvédelmi szakellátásról jogszabály alapján.

A szolgáltatást igénybe vevőkkel kapcsolatos adminisztrációs feladatok a család-és gyermekjóléti szolgáltatások területén.

Követelmény:

“A képzés során összegyűjtött, az egyéni esetkezelés adminisztrációja során használt nyomtatvány-sablonok”

18.3.3. Szociális ügyintézés

58 óra**

Adminisztráció, ügyvitel fogalma, feladatrendszere, adatfelvétel, nyilvántartás-kezelés,
Feldolgozás, információk összeállítása, adatszolgáltatás, adatvédelem
Irat fogalma, jellemzői, az ügyiratkezelés célja, rendeltetése, szervezete, felügyelete
Az ügyiratokkal kapcsolatos feladatok (érkeztetés, iktatás, szignálás)
Ügyiratkezelés az ügyintézés lezárása után, irattárba vétel
Az ügyiratok formai és tartalmi követelményei
A különböző ellátó intézményekben alkalmazott ügyintézés menete
Küldemények érkeztetése, postabontás, kezdő- és utóirat megkülönböztetése, iktatás, iktatókönyv használata, gyűjtőszám, gyűjtőív alkalmazása, határidő-nyilvántartás
Postázás, postakönyv
A szolgáltatást igénybe vevők segítése a különböző ügyiratok kitöltésben.
Ügyiratokkal kapcsolatos információ nyújtása, tanácsadás.
Tájékoztató anyagok készítésében közreműködés, közzététel, eljuttatás az ellátottakhoz.
Ügyfélszolgálati munka, kommunikációs feladatok, az információ közvetítésének szabályai.
Információ nyújtása az adott intézmény szolgáltatásairól.
Információ nyújtása más intézmények igénybe vehető szolgáltatásairól.
Kapcsolattartás kommunikációjukban akadályozott személyekkel az ügyintézés során.
Kommunikációs és kapcsolati problémák felismerése, oldása, kezelése szociális ügyintézés közben
Sajátos kommunikációs jelzések, kommunikációs hiányosságok értelmezése.
Kapcsolattartás más intézményekkel
Segítség nyújtása az ügyintézésben az ellátottal együtt, vagy megbízása alapján, hivatalos ügyeinek intézésben, közüzemi, szociális és hatósági ügyek rendezésében.

18.3.4. Pályázatírás

16 óra**

A pályázatokkal kapcsolatos általános feladatok
Pályázatfigyelés, tájékoztatás, team megszervezése
A pályázatírás tartalmi és formai követelményei

18.4. A képzés helyszíne

Tanterem (tábla és projektor)

19. Informatikai ismeretek tantárgy

143 óra/143 óra*

77 óra**

* 9-13. évfolyamon megszervezett képzés/13. és 14. évfolyamon megszervezett képzés
**esti rendszerű felnőttoktatásban szervezett képzésben

A tantárgy a főszakképesítéshez kapcsolódik.

19.1. A tantárgy tanításának célja

A szociális szakember munkája során tudja alkalmazni a számítástechnikai technikai eszközöket. Ismerje meg az internethasználat és az elektronikus ügyintézés alapjait, azokat a programokat, amelyek segítik napi munkáját.

19.2. Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Számítástechnikai ismeretek, az intézményi adminisztráció és az ügyintézés folyamatáról tanultak

19.3. Témakörök

19.3.1. Informatikai alapismeretek

14 óra**

A számítógép alapfokú ismerete és a hozzá tartozó hardver illetve szoftver programok ismerete (Windows Office Word, Excel, stb., vírusirtó programok, internet használata)

Az ügyintézéshez szükséges alapvető technikák elsajátítása (Szövegszerkesztés, táblázatkezelés, stb.)

19.3.2. Informatika a szociális adminisztrációban

63 óra**

Szövegbevitel, szövegek szerkesztése, szerkesztett szöveg mentése, nyomtatása

Adatbevitel, adatbázis-kezelő program alapfunkcióinak használata

Adatok rögzítése táblázatban, a táblázatkezelő program fő funkcióinak alkalmazása

A finanszírozással kapcsolatos ügyiratok

Az ügyintézéshez segítő táblázatok, adatbázisok használata, adminisztrációs rendszerek működtetése

Az egyes ellátásokhoz kapcsolódó ügyiratok használata a tartalmi és formai követelmények betartásával

A szociális intézményekben használatos nyilvántartások, adminisztrációs rendszerek

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményekben alkalmazott dokumentumok

A nyilvántartások elkészítése, vezetése, az adminisztrációs rendszerek használatának gyakorlása

E-mail küldése, fogadása, törlése, csatolt állomány küldése e-mailben

Internetes honlapok látogatása, információszerzés a világhálón

19.4. A képzés helyszíne

Informatika szaktanterem

A képzés során valamennyi tantárgy értékelésének módja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) bekezdés a) pontja szerinti értékeléssel történik.